

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Greijdanus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroot, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Utrecht; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Colatre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040 ten name van BUREAU „DE REFORMATIE" — GOES Telefoon No. 2424.

Abonnement: f4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f10.— per jaar. Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: De oude strijd, 3. — Uit de Schrift: De betrouwbaarheid van het Woord des Heeren, 1 Kon. 17:24. — Kerkelijk leven: Een „mannelijk" antwoord? „Vóór den zomer".... „Eenheid des Geloofs". Over de „Stichting". Contact met Londen. Diakenen. Perfectum en futurum (aan Ds Y. K. Vellenga). Wie kan helpen? Nogmaals: insake de zending. — Opvoeding en onderwijs: Een brief aan de Vrije Universiteit. Nog eens: de A.N.O.V.-kwesitie. — Uit het pol. en soc. leven: Klare taal te Pangkal Pinang. — Groninger brieven. — Boekbespreking. — Stemmen uit onze Kerken. — Perschoonw. — Kerkenleus.

HOOFDARTIKEL

De oude strijd.

(Referaat, in verkorten vorm gehouden op den dag der Theol. Hoogeschool, op 2 October 1946.)

Maar daarmee was nog geen einde gemaakt aan de dreiging en den invloed van de baptistische of doopersche opvattingen over verbond en doop. Daarom gaat Ds Pieters nu in een grondig historisch en principieel betoog uiteenzetten, hoe deze doopersche geestesrichting al sinds de reformatie groote schade heeft toegebracht aan het geestelijk leven der kerk. Hij merkt daarbij op, dat er ook in zijn tijd „onder de vrienden der waarheid" alsmede onder de „afgescheiden gereformeerden" niet weinigen zijn, die in hunne godsdienstige denkbeelden, met opzigt tot het op den voorgrond stellen van den verborgen raad Gods, de eenzijdige en bekrompene Evangelieprediking hun begrip van het genadeverbond, de sacramenten en van de kerk op een BAPTISTISCH STANDPUNT staan" (pag. 7). Het Baptisme is niet maar kortweg te typeeren als de richting, die den kinderdoop verwerpt, maar de diepste oorzaak van deze dwaalleer ligt in het door-elkaar-halen van den verborgen en den geopenbaarden wil Gods.

Van daaruit gaat Ds Pieters den baptistischen gedachtegang ontleden en bestrijden. Het Baptisme neemt den verborgen raad Gods tot uitgangspunt van zijn gedachten, en kent daarom „geene kerk, dan die uit wedergeborenen bestaat; geene Sacramentsbediening dan aan de zoodanige, althans die men meent, daarvoor te kunnen houden". Het plaatst de verkiezing „als een slagboom tusschen den mensch en zijnen God" en ook tusschen den mensch en de sacramenten; het beredert deze laatste, door het sacrament te doen rusten op ons geloof, in plaats van omgekeerd; het laat Gods beloften rusten op den mensch, inplaats van dat deze op Gods beloften bouwt (pag. 5). Vervolgens wordt aangetoond, dat de Baptisten zich ten onrechte beroepen op de gewoonte der apostelen om de gemeente aan te spreken als geloovigen, heiligen enz. (want daarmee richten zij zich niet tot „het beste deel" der gemeente, en evenmin hielden zij alle leden der gemeente voor wedergeborenen, maar zij gingen uit van een „voorwerpelijke grondslag", van „iets, dat alle leden der gemeente gemeen hadden", n.l. hun doop! (25). Daarna wordt weer de gereformeerde verbondbeschouwing uiteengezet op dezelfde wijze als in het vroegere boekje over den kinderdoop. Dezelfde Schriftplaatsen als die, waarover het debat bij ons sinds 1942 is gegaan, komen we ook hier al tegen: Gen. 17, Joh. 8, Rom. 2, Gal. 3 enz. Vervolgens werden enkele in dogmatisch opzicht belangrijke beweringen van den Baptist Willems weerlegd. Deze beweerde, „dat het genadeverbond in deszelfs wezen

een is met de eeuwige verkiezing, althans zich even ver uitstrekt". Pieters antwoordt: „Kan men eene meer onware en ongegronde bewering uitdenken.....? Op welken grond toch kan de verkiezing een verbond genoemd worden? Zijn in alle eigenlijke verbonden, gelijk ons doopsformulier zoo terecht zegt, twee deelen begrepen; wat zijn dan de twee deelen der verkiezing?..... Ieder van Abrahams zaad, die dit teeken niet ontvangt, heeft, zegt God, mijn verbond verbroken. Heeft zulk een dus de eeuwige verkiezing verbroken?" Pieters concludeert, „dat de vereenzelviging der verkiezing met het genadeverbond niets minder dan louter onzin is", en zegt: „laten we bij het genadeverbond en bij den doop de eeuwige verkiezing als een eeuwige daad van Gods wil rusten" (53).

Dan bespreekt Pieters het Baptistische argument tegen de gereformeerde verbondleer, dat men daardoor „den mensch voorwaardelen stelt door welke te betrachten (niet om welke.....) de mensch, die in het genadeverbond toegezegde heilsweldaden onderwerpelijk deelachtig wordt". De Baptist acht dat in strijd met het geestelijk onvermogen van den mensch. Pieters wijst op allerlei Schriftplaatsen (Deut. 10:16, Jer. 4:4, Ez. 18:31, Joh. 6:29, Hand. 7:51, Hebr. 2 en 3 enz.) om aan te toonen, hoe Christus en de Apostelen wel degelijk in volen ernst de voorwaarden des verbonds verkondigen. Hij maakt de ironische opmerking: „Dubbel jammer is het dus, dat de Profeten en Apostelen en Jezus Christus zelf, helaas! niet eenigen tijd bij de Baptisten les genomen hebben" (56).

Een ander bezwaar van den Baptist ligt hierin, „dat bij deze opvatting van het genadeverbond eene algemeene voldoeningeleer ondersteld wordt, of althans moet worden" (57), en ook, dat men er door in strijd komt met de leer van de volharding der heiligen (58). Al weer dus dezelfde verwijten, die ons in dezen tijd voor de voeten worden geworpen! Pieters betoogt dan den ernst van werkelijke bondsbreuk. Dat wordt nog duidelijker bij een volgend argument van den baptistischen tegenstander: dat deze opvatting van het verbond „in strijd is met de zekerheid en onvoorwaardelijke vervulling van Gods beloften". Pieters antwoordt: „ja, in strijd met Gods beloften, gelijk het Baptisme zich dezelven denkt en opvat; want het Baptisme kent geene voorwaardelijke, maar alleen volstrekte beloften Gods, die aan elk, wien ze geschonken worden, zeker worden vervuld". Daartegenover schrijft Pieters: „De geheele Schrift is gevuld met voorwaardelijke beloften, d.i. beloften, die — wat derzelver vervulling betreft — aan hem wien ze gegeven zijn, aan de volbrenging van eene werkzaamheid, b.v. geloof in Christus en bekeering tot God, afhankelijk zijn, voorwaarden, genomen niet in den zin van verdiensten, waarop, — niet als een ruilhandel, gelijk de heer W. smadelijk schrijft — maar als de weg langs welke de mensch tot de beërfving van het heil, in de belofte toegezegd, kan komen" (60). Als tegenbewijs noemt Pieters een aantal teksten, en wijst op de vervulling der beloften aangaande Kanaän, op de duidelijke uitspraak in 1 Sam. 2:30, waar God de vervulling van Zijn belofte aan Eli onttrekt. Het is duidelijk, „dat de beloften Gods gegeven zijn, wat derzelver vervulling betreft, onder den eisch des geloofs en daar dit niet bij allen gevonden werd, aan wien de beloften geschonken zijn, zoo volgt hieruit, dat het getal van hen, aan wien de belofte geschonken is veel grooter zij, dan van hen, in wien dezelve vervuld worden. En inderdaad, dit verband tusschen Gods belofte, ons geloof, en de vervulling derzelve, is, in de natuur der zaak zelve gegrond" (63).

Dit alles heeft consequenties voor de beschouwing van den doop. „Daar het Baptisme..... geene voorwaardelijke beloften kent, zoo denkt het zich de beloften Gods of hetgeen door den doop beteekend en ver-

UIT DE SCHRIFT

DE BETROUWBAARHEID VAN HET WOORD DES HEEREN.¹⁾

Toen zeide de vrouw tot Ella: „Nu weet ik, dat het Woord des Heeren in uwen mond waarheid is".

1 Kon. 17:24.

De HEERE heeft de weduwe van Sarphat gebracht tot de erkenning, van de betrouwbaarheid van Zijn Woord. Deze erkenning werd Hem door Israël onthouden. Maar nu Zijn eigen volk Hem Zijn eere onthoudt, verwekt de HEERE een heidin, die Zijn lof bezingt. Want Hij is die God, Die zelfs uit steenen Abraham kinderen kan verwekken. Door ons ongeloof kunnen we wel bewerken, dat wij uit het koor van hen, die eeuwig 's Heeren lof bezingen zullen, uitvallen, maar wij kunnen niet beletten, dat de Heere anderen verwekt, die onze plaats onder de schare der zangers zullen innemen. Wij kunnen wel bewerken, dat de erfenis ons ontgaat, maar nimmer, dat onze erfenis niet gegeven zal worden aan anderen. Zoo liet de Heere deze heidensche vrouw treden in de plaats van Zijn bondsvolk. Door alle eeuwen heen moet haar getuigenis worden gehoord tot beschaming van de ongeloovige kinderen des verbonds. Zoo moet deze belijdenis opklinken in de wereld tot den jongsten dag, dat geen ding betrouwbaar is, dan alleen het Woord des Heeren; het Woord, dat wij in Christus hebben zien komen in deze wereld, vol van genade en waarheid. Meer hebben we niet noodig in leven en sterven, dan dit Woord van den waarachtigen God: Christus is de weg, de waarheid en het leven.

Dr M. B. VAN 't VEER †.

¹⁾ Zie de noot in ons nummer van 12 Oct. j.l.

zegeld wordt, ook volstrekt en onvoorwaardelijk" (66), n.l. dat de gedoopte uitverkoren of wedergeboren is. Wanneer iemand zich daarin vergist, dan is de doop niets voor hem, zegt de Baptist. Maar dan behoort de toediening van den doop eigenlijk deze te zijn: „ik doop u N. N., zoo gij zijt uitverkoren en wedergeboren" (67).

Maar dan wordt ook aan de zekerheid van het geloof geraakt — dat ziet Pieters heel scherp. Hij vraagt: „waartoe strekt ons dan de doop? Om ons te leeren, dat wij uitverkoren en wedergeboren zijn? neen..... Zal hij ons dan zeggen, dat de uitverkorenen en wedergeborenen zalig zullen worden? Goed. Maar wie twijfelt daaraan?..... Wat moet toch de gedoopte op het Baptistisch standpunt met den doop beginnen? Hoe er mede werkzaam zijn? Is hij tot versterking van zijn geloof en tot een steun voor zijn wankele vertrouwen? neen, niets minder dan dit" (67). „Niet alleen dat het Baptisme de belofte des genadeverbonds voor ieder gedoopte vernietigt en onbruikbaar maakt, maar evenzeer doet het dit ook de belofte des evangelies....: deze strekt zich immers niet verder uit dan tot de uitverkoren(en)... En om dit te weten drijft het den mensch steeds in zich zelven!" (de kwestie van de „kenmerken" is hier dus ook in geding).

Ik zie er van af, hier verder te citeren, als is het de moeite meer dan waard. Alleen vermeld ik nog de rake typeering van het Baptisme op bidx. 84: „Subjectief, als het is, denkt het zich al het objectieve door God aan zijne kerk geschonkene, als: het Evangelie der genade, hare beloften aan zondaren, Christus en zijne aanbieding, de geheele uitwendige roeping des evangelies, en evenzoo de sacramenten, afhanke-